

1

9

Aš sėdėjau savo kabinete, nuomos laikas buvo pasibaigęs, ir Makelvis jau ėmėsi iškeldinimo procedūros. Buvo velniškai karšta, kondicionierius neveikė. Stalu ropojo musė. Ištiesiau ranką ir delnu pašalinau ją iš žaidimo. Valantis ranką į kelnių klešnę suskambo telefonas. Pakėliau ragelį.

– Klausau.

– Seliną skaitėt? – paklausė moters balsas. Jis skambėjo aistringai. O aš jau seniai nieko neturėjau. Metų metus.

– Seliną, – tariau aš. – Hmmm...

– Ieškau Selino, – paaiškino ji. – Jis man reikalingas.

Toks aistringas balsas, kad negalėjau tvert savame kailyje.

– Seliną? – pakartojau. – Duokite man daugiau informacijos. Pasikalbėkite su manimi, ponija. Tęskite...

– Užsisek, – paliepė ji.

Aš pažvelgiau į kelnes.

- Kaip sužinojote? – paklausiau.
– Nesvarbu. Man reikalingas Selinas.
– Jis miręs.
– Ne. Suraskite jį. Man jo reikia.
– Galiu surasti tik jo kaulus.
– Ne, kvaily, jis gyvas!
– Kur?
– Holivude. Girdėjau, trainiojasi apie Redo Koldovskio knygyną.
– Tai kodėl *pati* jo nesusirandate?
– Nes man reikia įsitikinti, ar jis ir yra tas tikrasis Selinas. Privalau žinoti tiksliai.
– O kodėl kreipėtės į mane? Mieste šimtai seklių.
– Jus rekomendavo Džonas Bartonas.
– Aa, Bartonas, aišku. Klausykit, man reikia avanso. Ir turiu asmeniškai su jumis susitikti.
– Būsiu po kelių minučių, – tarė ji.
Ji padėjo ragelį. Aš užsisegiau kelnes.
Ir ėmiau laukti.

10

2

Ji įėjo.

Na, ką čia bepridursi – taip tiesiog nesąžininga. Suknelė buvo taip aptempusi kūną, kad per siūles kone iro. Pikt-naudžiauja pieno kokteiliais. O batelių kulniukai aukštutėliai – it mažyčiai kojūakai. Ji tarsi girtas luošys svyrinėdama žengė per kabinetą. Galvą susukanti kūno prabanga.

– Sėskitės, ponია, – pasiūliau.

Ji prisėdo ir užsimetė koją ant kojos taip aukštai, kad vos neišmušė man akies.

– Malonu jus matyti, ponია, – tariau.

– Baikit spoksoti, prašau. Nieko, ko nematėte, nepamatysite.

– Štai čia jūs klystate, ponია. Galima pasiteirauti jūsų vardo?

– Ponia Mirtis.

– Ponia Mirtis? Jūs iš cirko? Iš kino?

– Ne.

– Gimimo vieta?

– Tai nesvarbu.

– Gimimo metai?

– Nebandykite juokauti...

– Aš tik stengiuosi gauti informacijos...

Kažkodėl sutrikau ir ėmiau spoksoti į jos kojas. Kojos man svarbiausia. Tai pirmas dalykas, kurį išvydau gimęs. Tačiau tada bandžiau išlįsti. Nuo to laiko stengiuosi patekti atgal, bet sekasi sumautai.

Ji spragtelėjo pirštais.

– Ei, atsipeikėkit!

– A? – pakėliau į ją akis.

– Apie Seliną kalbėjom. Atsimenate?

– Taip, žinoma.

Išlanksčiau sąvaržėlę ir nukreipiau galiuką į ją.

– Gerai būtų gauti čekį už paslaugas.

– Žinoma, – ji nusišypsojo. – Kiek imate?

– Šešis dolerius už valandą.

Ji išsitraukė čekių knygelę, kažką pakeverzojo, išplėšė

čekį ir metė man. Čekis nuplevėno ant stalo. Pakėliau. 240 dolerių. Nemačiau tiek nuo tada, kai Holivudo parke 1987-aisiais atspėjau pirmąjį ir antrąjį žirgus.

– Dėkoju, ponias...

– ...Mirtie, – pridūrė ji.

– Taip, – tariau. – O dabar šiek tiek smulkiau apie vadinamąjį Seliną. Jūs minėjote knygyną?

– Na, jis trindavosi Redo knygyne, vartydavo knygas... klausinėdavo apie Folknerį, Karson Makalers, Čarlzą Mensoną...

– Trindavosi knygyne, sakot? Hmm...

– Taip, – pakartojo jinai, – juk pažįstate Redą. Mėgsta išvaryti žmones iš knygyno. Galite išleisti ten nors ir tūkstantį žalių, paskui minutėlę uždelsti, ir Redas jums rėš: „Gal jau nešdinkis velniop?“ Redas – geras žmogus, tik truputį trenktas. Taigi, jis išgrūda Seliną, o Selinas eina į Muso barą ir sėdi ten liūdnas. Po dienos ar dviejų grįžta atgal, ir viskas kartojasi iš naujo.

– Selinas miręs. Selinas ir Hemingvėjus mirė prieš 32 metus. Vienos dienos skirtumu.

– Aš žinau apie Hemingvėjų. Jis pas mane.

– Ar jūs įsitikinusi, kad tai Hemingvėjus?

– O taip.

– Tai kodėl nesate tikra, kad tas Selinas yra tikrasis Selinas?

– Nežinau. Kažkodėl užstrigau su juo. Anksčiau taip niekada nebūdavo. Gal per ilgai sukuosi šitame versle. Taigi atėjau pas jus. Bartonas jus gyre.

– Ir jūs manote, kad tikrasis Selinas gyvas? Ir jums jo reikia?

- Siaubingai, vyruti.
 - Bileinas. Nikas Bileinas.
 - Gerai. Bileinas. Man reikia įsitikinti. Man reikia tikrojo Selino, o ne kokio nusmurgusio apsimetėlio. Tokių dabar daug.
 - Lyg aš nežinočiau.
 - Taigi pirmyn. Man reikalingas geriausias Prancūzijos rašytojas. Pernelyg ilgai laukiau.
- Ji atsistojo ir išėjo. Tokio užpakalio nebuvau matęs niekada gyvenime. Nesuvokiamas. Neįmanomas. Netrukdykite man. Aš noriu apie jį pagalvoti.

3

13

Išaušo kita diena.

Aš atšaukiau sutarimą sakyti kalbą Palm Springso prekybos rūmuose.

Lijo. Lubos leido vandenį. Pro jas lašėjo lietūs – tekšt tekšt ir tekšt, ir tekšt tekšt tekšt tekšt ir tekšt tekšt tekšt ir tekšt, ir tekšt, ir tekšt tekšt tekšt tekšt...

Aš šildžiausi sake. Bet ar ji šildė? Iki nulio laipsnių. Man jau 55 metai, o aš neturiu nė puodo po lašais pakišti. Tėvas mane perspėjo: „Baigsi tu, kad smaukysi į kumštį svetimoj verandoj kur nors Arkanzase.“ Na, laiko dar turiu. Tenai autobusai važiuoja kasdien. Tik nuo autobusų man užkietėja viduriai, be to, juose visada knarkia koks nors senas pirdžius dvokiančia barzda. Geriau jau imsiuosi Selino bylos.

Ar Selinas yra Selinas, ar kas nors kitas? Kartais man atrodydavo, kad aš pats nežinau, kas aš toks. Na, esu Nikis Bileinas. Bet būna visaip. Kas nors šūktels: „Ei, Hari! Hari Marteli!“, ir aš tikriausiai atsiliėpsiu: „Taip? Ko norėjote?“ Turiu omenyje – galiu būti kuo noriu, koks skirtumas? Kas slypi varde tavame?

Gyvenimas keistas, ar ne? Į beisbolo komandą mane visada įtraukdavo paskutinį, nes jie žinojo, kad jų sušiktą kamuoliuką galiu tvykstelėti iki pat Denverio. Pavydūs šeškai!

Aš buvau talentingas ir dabar esu talentingas. Kartais pažvelgdavau į savo rankas ir suvokdavau, kad galėčiau būti didis pianistas ar dar kas nors. O ką nuveikė mano rankos? Kasė kiaušius, išrašinėjo čekius, užrišinėjo batų raištelius, nuleisdavo vandenį unitaze ir pan. Iššvaisčiau aš savo rankas. Ir smegenis.

Sėdėjau lyjant lietui.

Suskambo telefonas. Sausai nušluosčiau jį praleisto termino sąskaita iš Mokesčių valdybos ir pakėliau ragelį.

– Nikas Bileinas, – atsiliėpiau. Ar vis dėlto Haris Martelis?

– Skambina Džonas Bartonas, – pasigirdo ragelyje.

– Taip, jūs mane rekomendavote, ačiū.

– Stebėjau jus. Jūs turite talentą. Truputį neišlavintą, bet tuo ir žavų.

– Malonu girdėti. Mano reikalai prasti.

– Stebėjau jus. Viskas bus gerai, tik reikia truputį pakentėti.

– Taigi. Kuo galiu jums padėti, pone Bartonai?

– Noriu surasti Raudonąjį Žvirblį.

– Raudonąjį Žvirblį? Kas čia per velnias?

– Esu tikras, kad jis egzistuoja, tik reikia jį surasti. Norėčiau, kad jūs man jį surastumėte.

– Yra už ko užsikabinti?

– Ne, bet aš įsitikinęs, kad Raudonasis Žvirblis kur nors yra.

– Ar tas Žvirblis turi kokį vardą?

– Ką jūs turite omenyje?

– Vardą. Na, Henris, Abneris. O gal Selinas?

– Ne, tai Raudonasis Žvirblis ir tiek. Neabejoju, kad galite jį surasti. Aš jums tikiu.

– Tai kainuos, pone Bartonai.

– Jei rasite Raudonąjį Žvirblį, mokėsiu jums po šimtą dolerių kas mėnesį iki pat gyvenimo galo.

– Hmm... Klausykit, o gal duokit viską iš karto – vienu moju?

– Ne, Nikai, iššvaistysite viską žirgų lenktynėse.

– Gerai, pone Bartonai, padiktuokite savo telefono numerį ir aš to imsiuosi.

Bartonas pasakė savo telefono numerį ir tarė:

– Pasitikiu jums, Bileinai.

Ir padėjo ragelį.

Taigi reikalai ėmė sparčiai taisytis. Nors pro lubas varvėjo stipriau nei anksčiau. Nukrėčiau nuo savęs keletą lašelių, įkaliau sakės, susisukau cigaretę, prisidegiau, užsitraukiau ir užsikosėjau. Užsivožiau savo rudą katiliuką, įjungiau telefono atsakiklį, lėtai priėjau prie durų ir atidariau jas. Ten stovėjo Makelvis – plati, išpūsta krūtinė ir pečiai tarsi pamušti vata.

– Tavo nuomos laikas baigėsi, susna! – iškošė jis. – Nešk savo pasmirdusią šikną lauk!

Staiga pastebėjau jo pilvą. Jis priminė minkštą mėšlo krūvą ir mano kumštis paskendo joje. Makelvis sulinko perpus ir jo veidas pasitiko mano kelį. Jis parkrito, parvirto ant šono ir susirietė. Šlykštus reginys. Priėjau ir ištraukiau piniginę. Vaikų nuotraukos pornografinėmis pozomis.

Gal reikėtų jį nugalabyti, pagalvojau. Bet tik išėmiau „Golden Visa“, įspyriau į subinę ir nusileidau liftu žemyn.

Iki Redo knygyno nusprendžiau nueiti pėsčiomis. Vairuodamas visada gaunu baudas už netinkamą pasistatymą, o mokamos aikštelės – ne mano kišenei.

Pas Redąėjau prislėgtas. Žmogus gimsta tam, kad mirtų. Ką tai reiškia? Triniesi aplink ir lauki. Lauki „A“ maršruto traukinio. Rugsjūčio naktį lauki poros didžiulių krūtų Las Vegaso viešbučio numeryje. Lauki, kol žuvys prabilis. Kol sužaliuos lazda. Triniesi aplink.

Redą radau savo vietoje.

– Tau pasisekė, – tarė jis, – ką tik prasilenkei su tuo girtuokliu Činaskiu. Buvo čia užsukęs, gyrėsi savo naujomis pašto svarstyklėmis.

– Tiek jau to, – tariau aš, – gal turi Folknerio „Kai aš gulėjau mirties patalė“, su parašu?

– Žinoma.

– Kiek kainuoja?

– 2800 dolerių.

– Aš dar pagalvosiu...

– O gaila, – tarė Redas.

Jis atsisuko į žmogų, vartantį pirmąjį „Namo sugrižti nevalia“ leidimą.

– Prašom padėti knygą į lentyną ir nešdintis iš čia po velnių!

Tai buvo gležnas, nedidukas, susitraukęs žmogelis. Ap-
sirengęs kažkokiu geltonu gumuotu kostiumu.

Jis pastatė knygą į lentyną ir išėjo pro mus lauk ašarų
temdomomis akimis. O lietus lauke baigėsi. Geltonas gu-
muotas kostiumas buvo visiškai nereikalingas.

Redas pažvelgė į mane.

– Tik įsivaizduok, kai kurie čia ateina valgydami ledus!

– Galiu įsivaizduoti ir daug baisesnių dalykų.

Tada pastebėjau knygyne esant dar vieną žmogų. Jis
stovėjo gilumoje. Atrodo, pažinau jį iš nuotraukų. Selinas.
Selinas?

Iš lėto priėjau prie jo. Labai arti. Net galėjau įžiūrėti, ką
skaito. Tomą Maną. „Užburtą kalną“.

Jis mane pastebėjo.

– Šitas vyrukas turi bėdą, – tarė kilstelėdamas knygą.

– Ir kokią gi? – paklausiau.

– Nuobodumą laiko Menu.

Žmogus įkišo knygą į lentyną ir stovėjo priešais mane,
toks panašus į Seliną.

Aš pažvelgiau į jį.

– Nuostabu, – tariau.

– Kas?

– Maniau, kad jūs miręs, – pridūriau.

Jis pažvelgė į mane.

– Maniau, kad jūs taip pat miręs, – atsiliepė jis.

Mes stovėjom ir žiūrėjom vienas į kitą.

Staiga išgirdau Redą.

– EI TU, – suriaumojo jisai. – NEŠDINKIS IŠ ČIA PO
VELNIŲ!

Mes buvome tik dviese.

– Kuriam iš mūsų nešdintis? – paklausiau.

– TAM, KURIS ATRODO KAIP SELINAS! NEŠDINKIS IŠ ČIA PO VELNIŲ!

– O kodėl? – paklausiau aš.

– IŠKART MATAU, KADA JIE NESIRUOŠIA PIRKTI!

Selinas, ar kas jis toks buvo, patraukė išėjimo link. Aš iš paskos.

Jis paėjėjo prospektu aukštyn ir sustojo prie spaudos kiosko.

Kiek pamenu, kioskas visada ten stovėjo. Prisiminiau, kaip prieš du ar tris dešimtmečius nukabinau prie jo trejetą prostitučių. Nusivedžiau visas namo, ir viena jų smaukė mano šuniui. Joms tai pasirodė labai juokinga. Visos buvo nusitašiusios ir prisirijusios „ratų“. Vėliau viena iš prostitučių nuėjo į vonią, parkrito, trenkėsi galva į unitazą ir visur pritaškė kraujų. Šluosčiau ją didžiuliais drėgnais rankšluosčiais. Paguldžiau į lovą ir pasėdėjau su kitomis, kol galiausiai jos išėjo. Ta, lovoje, išbuvo pas mane keturias dienas, išgėrė visą mano alų ir nuolat šnekėjo apie du vaikučius, paliktus rytuose, Kanzas Sityje.

O tas vyrukas – Selinas? – stovėjo prie kiosko ir sklaidė žurnalą. Priėjęs arčiau, supratau, kad tai „The New Yorker“. Jis padėjo žurnalą į vietą ir pažvelgė į mane.

– Ten tik viena vienintelė bėda, – tarė jis.

– Kokia?

– Jie nemoka rašyti. Nė vienas.

Pro šalį kaip tik važiavo tuščias taksi.

– EI, TAKSI! – šūktelėjo Selinas.

Taksi stabtelėjo, jis puolė prie automobilio, atlapojo dureles ir įšoko vidun.

– EI! – sušukau įkandin. – AŠ NORĖJAU JŪSŲ PAKLAUSTI!

Taksi nurūko Holivudo bulvaro link. Selinas persisvėręs pro langą parodė man pirštą. Ir dingo.

Pirmąkart per kelis dešimtmečius pamačiau čia taksi – neužimtą, be keleivių.

Lietus, tiesa, praėjo, tačiau širdgėla – ne. Be to, oras atvėso, ir aplink tvyrojo drėgnų bezdalu tvaikas.

Įtraukiau galvą į pečius ir nuspūdinau Muso link.

Aš turėjau „Golden Visa“ kortelę. Buvau gyvas. Galbūt. Netgi pasijutau kaip Nikas Bileinas. Ėmiau niūniuoti Eriko Koutso motyvą.

Pragaras yra toks, kokį pats susikuri.

4

19

Pasitikrinau Vebsterio žodyne. Selinas, 1891–1961. Už lango buvo 1993-ieji. Jeigu jis gyvas, jam turėtų būti 102 metai. Nieko nuostabaus, kad Ponia Mirtis jo ieško.

Tam tipui knygyne buvo ne daugiau kaip 40 ar 50. Aišku. Jis visai ne Selinas. Nebent sugalvojo, kaip nugalėti senėjimo procesą. Užtenka pažvelgti į kino žvaigždes: nusilupa odą nuo subinės ir prisiaugina prie veido. Ant subinės oda raukšlėjasi vėliausiai. Paskutinius savo metelius nugyvena su užpakaliais vietoj veidų. Įdomu, ar Selinas tam ryžtųsi? Kas norėtų gyventi 102 metus? Nebent kvailys. Ir kam Selinui taip ilgai čia užsibūti? Kažkokia beprotybė. Ponia Mirtis beprotė. Aš beprotis. Oro lainerių

pilotai bepročiai. Niekada nežiūrėk į pilotą. Lipk į lėktuvą ir užsisakyk išgerti.

Kurį laiką stebėjau, kaip krušasi dvi musės, ir nusprendžiau paskambinti Poniai Mirčiai. Prasisegiau klyną ir laukiau pasigirstant jos balsą.

– Alio?

– Mmmm... – atsiliepiu.

– Ką? A, tai jūs, Bileinai. Kaip juda byla?

– Selinas miręs. Jis gimė 1891 metais.

– Statistiką aš išmanau, Bileinai. Klausykit, žinau, kad jis gyvas... kažkur... knygyne galėjo būti jis. Ar jūs ką nors išsiaiškino? Jis man reikalingas. Labai reikalingas.

– Mmmm... – tariu aš.

– Užsisekit!

– A?

– Kvaily, užsisekit, sakau!

– A?.. Tuoj...

– Man reikia tvirtų įrodymų, ar tas tipas egzistuoja, ar ne! Aš jau sakiau, nesiseka man su juo. Smegenys ties juo užsikerta. Bartonas man rekomendavo jus kaip vieną geriausių.

– A, taip, aš kaip tik dabar dirbu Bartonui. Bandau surasti Raudonąjį Žvirblį. Ką apie tai pasakysit?

– Klausykit, Bileinai, išpainiokite tą istoriją su Selinu, ir aš jums pasakysiu, kur rasti Raudonąjį Žvirblį.

– Iš tikrųjų, ponias? O, aš dėl jūsų viską padaryčiau!

– Pavyzdžiui?

– Na, pribaičiau savo mylimą tarakoną, prilupčiau motiną diržu, jei tik ji čia būtų...

– Baikit sapalio! Imu galvoti, kad Bartonas mane ap-

movė. Geriau judinkitės! Arba išsiaiškinate su Selinu, arba aš ateisiu jūsu!

– Minutėlę, ponია!

Ragelis mano rankoje tylėjo. Padėjau jį į vietą. Oi. Ji mane pričiuptų nė nemirkitelėjus.

Manęs laukė darbas.

Apsidairiau aplinkui: gal kokią musę užmušti.

Staiga atsilapojo durys, ant slenksčio stovėjo Makelvis ir didžiulė skystaprotė mėšlo krūva. Makelvis, nužvelgęs mane, kryptelėjo galva į krūvą.

– Čia Tomis.

Tomis spingsojo į mane drumstomis akutėmis.

– Malonu matyt, – tarė jis.

Makelvis kraupiai nusiviepe.

– Tai va, Bileinai, Tomis čia atėjo dėl vienos priežasties, ir ta priežastis – iš lėto suploti tave į mažą kruviną vištašūdį. Ar ne, Tomi?

– Uhu.

Iš pažiūros jis svėrė daugiau kaip šimtą septyniasdešimt... Nukirpus vilną, būtų koks šimtas šešiasdešimt.

Aš jam švelniai nusišypsojau.

– Klausyk, Tomi, tu juk manęs nepažįsti, ar ne?

– Uhu.

– Tai kam tau mane mušti?

– Nes misteris Makelvis liepė.

– Tomi, o jeigu misteris Makelvis lieptų tau gerti savo siusį, ar gertum?

– Ė! Neklaidink mano berniuko! – tarė Makelvis.

– Tomi, o jei misteris Makelvis tau lieptų suvalgyti tavo mamytės kaką, ar suvalgytum mamytės kaką?

– A?

– Užsičiaupk, Bileinai, čia kalbu aš!

Jis atsisuko į Tomį.

– Nagi perplėšk šitą tipą kaip seną laikraštį, sutaršyk į sušiktus skutelius ir paleisk pavėjui, supratai?

– Supratau, misteri Makelvi.

– Tai ko lauki, kol paskutinė vasaros rožė pražys?

Tomis žengė manęs link. Išitraukiau iš stalčiaus liugę rį ir nukreipiau į neaprėpiamą mėsos kalną Tomį.

– Stok, Tomai, nes kitaip aplinkui bus daugiau raudonos nei ant visos Stanfordo futbolo komandos marškinėlių.

– Ė, – tarė Makelvis, – iš kur gavai tą prakeiktą daikčiuką?

– Seklys be vamzdžio – kaip katinas su gumyte. Arba kaip laikrodys be rodyklių.

– Bileinai, – tarė Makelvis, – tu nusišneki.

– Man jau sakė. O dabar liepk savo vaikinui pasitraukti, nes pramušiu jame tokį langelį, kad tilps arbūzas.

– Tomi, – paliepė Makelvis, – ateik čia ir atsistok prieš mane.

Tomis pakluso. Dabar reikėjo nuspręsti, ką su jais daryti.

Nelengva užduotis. Oksforde man stipendijos nemokėjo. Biologiją aš pramiegojau, o matematiką išmaniau silpnai. Tačiau iki šiol vis įsigudrindavau likti gyvas.

Turbūt.

O kol kas ką tik ištraukiau kažkokį tūzą iš kažkokios žymėtos kaladės. Mano ėjimas. Dabar arba niekada. Artėjo rugsėjis. Kivirčijosi varnos. Saulė varvėjo krauju.

– Nagi, Tomi, – paraginau, – ant keturių! Greitai!

Jis pažvelgė į mane taip, lyg būtų blogai išgirdęs.

Šaltai šyptelėjau ir atlenkiau liugerio saugiklį.

Tomis buvo bukas, bet ne visai.

Jis puolė ant keturių, supurtydamas visą šeštą aukštą lyg 5,9 balo žemės drebėjimas.

Mano suklastotas Dali nukrito ant grindų. Tas, su ištirpusiais laikrodžiais.

Tomis riogsojo it Didysis Kanjonas ir žiūrėjo į mane.

– O dabar, Tomi, – tariau, – tu būsi dramblys, o Makelvis bus varovas, supratai?

– A? – paklausė Tomis.

Aš pažvelgiau į Makelvį.

– Bileinai, iš proto išsikraustei?

– Kas žino? Beprotybė yra reliatyvi. Kas nustato normą?

– Nežinau, – atsakė Makelvis.

– Judinkis, greičiau!

– Gerai, gerai! Dar niekada neturėjau tiek nemalonumų su skolininkais.

– Lipk, šūdžiau!

Makelvis užsiropštė Tomiui ant nugaros. Tik apžergti jį buvo sunkoka. Vos neplyšo pusiau.

– Tvarka, – tariau. – Dabar tu, Tomi, būsi dramblys ir nuneši Makelvį koridoriumi iki lifto. Vykdyk!

Tomis nuropojo kabineto grindimis.

– Bileinai, – iškošė Makelvis, – aš tau atsilyginsiu. Priesiekiu savo motinos gakta!

– Jei vėl pradėsi ardytis, Makelvi, sugrūsiu tavo pimpa-lą į šiukšlių nuleistuvą!

Atidariau duris ir Tomis su savo varovu išrepečkojo iš kabineto.

Jis nukeverzojo koridoriumi, o aš, kišdamas liugerį į švarko kišenę, kažką užčiuopiau, – suglamžytą popieriaus

gumulėlį. Ištraukiau jį. Atsakymai raštu į vairavimo užduotis vairuotojo pažymėjimui pratęsti. Viskas raudonai subraukyta. Susikirtau.

Numečiau popieriuką per petį ir nusekiau paskui savo draugus.

Mes pasiekėme liftą, ir aš nuspaudžiau mygtuką.

Stovėjau, niūniuodamas „Karmen“ ištrauką.

Ir staiga prisiminiau labai seniai laikraštyje skaitęs apie Džimio Fokso mirtį priešnerkštame viešbutyje. Toks beisbolininkas, ir mirė tarp tarakonų.

Atvažiavo liftas. Durys prasivėrė, ir aš spyriau Tomiui į užpakalį. Jis su varovu įropojo į vidų. Ten stovėjo trise ir skaitė laikraščius.

Skaitė sau toliau. Liftas ėmė leistis.

24

Aš nulipau laiptais. Svėriau 15 kilogramų per daug. Reikėjo numesti.

Suskaičiavau 176 laiptelius ir atsidūriau apačioje. Sustojau prie tabako kiosko, nusipirkau cigarą ir žirgų lenktynių programą. Išgirdau artėjant liftą.

Gatvėje ryžtingai nėriau į smogą. Mano akys buvo žydros, batai seni, ir niekas manęs nemylėjo. Tačiau aš turėjau darbo.

Aš, Nikas Bileinas, privatus detektyvas.

5

Deja, tą popietę pakliuvau į žirgų lenktynes, o vakare prisigėriau. Tačiau laiko veltui negaišau: mažčiau, analizavau

faktus. Viską tvirtai laikiau savo rankose. Bet kurią akimirką mįslė galėjo išaiškėti. Tikrai.

6

Kitą dieną išdrįsau pasirodyti kabinete. Galų gale – koks seklys be savo kabineto?

Atidariau duris – ir ką gi pamačiau? Ne Seliną. Ne Raudonąjį Žvirblį. Makelvi. Jis nusišypsojo man šleikščiai saldžia šypsena.

– Labas rytas, Bileinai, kaip kabo?

– Kodėl klausai? Nori žvilgtelt?

– Ne, ačiū.

Tada jis pasikasė savuosius ir nusižiovavo.

– Na ką, Niki, mano berniuk, tavo nuomą metams į priekį apmokėjo kažkoks paslaptingas geradarys.

Ponia Mirtis, pasigirdo balsas mano galvoje, žaidžia tavimi.

– Kas nors iš pažįstamų? – paklausiau.

– Prisiečiau motinos garbe, kad neprasitarsiu.

– Motinos garbe? Tavo motina čiupinėjo daugiau žąsies kakliukų nei paukštienos pardavėja!

Makelvis pakilo iš už stalo.

– Ramiai, – tariau aš. – Kitaip atsidursi šiukšliadėžėj.

– Man nepatinka, kad važiuoji ant mano motinos.

– O kas čia tokio? Pusė miesto ant jos pasivažinėjo.

Makelvis žengė iš už stalo link manęs.

– Dar žingsnis, – pagrasinau, – ir tavo galva kvėpuos tau į subinę.

Jis sustojo. Kai mane užknisa, aš būnu siaubingas.

– Gerai, – tariau, – papasakok smulkiau. Tas geradarys...
jis moteris, ar ne?

– Taip. Taip. Niekada neteko matyti tokios pupytės!

Jo akutės apsiblausė, nors jos visada atrodė apsiblaususios.

– Nagi, Makai, smulkiau, pasakyk dar ką nors...

– Negaliu. Prisiekiau. Motinos garbe.

– Jėzau, – atsidusau. – Tiek to. Dink iš čia. Nuoma sumokėta.

Makelvis lėtai nušliurino durų link. Tada atsigrėžė.

– Gerai, – tarė, – tik neprikiaulink čia. Jokių vakarėlių, jokių sumautų kortų, jokių nesąmonių. Turi metus.

Jis nuėjo prie durų, atidarė jas, uždarė ir dingo.

26

7

Taigi aš vėl savo kabinete.

Laikas imtis darbo. Paėmiau telefoną ir pasukau savo lažybų tarpininkui.

– Tonio „Pica į namus“, – atsiliepė jis, – jūsų paslaugoms.

Pasakiau jam savo kodinį vardą.

– Čia ponas Paskutinis Atodūsis.

– Bileinai, – tarė jis, – tu skolingas 475 dolerius, tavo statymų nepriimu. Pirma grąžink skolą.

– Statau 25 žalius ir nurausiu pusę gabalo. O jei pralosisiu, grąžinti sukrapštysiu, prisiekiu motinos garbe.

– Bileinai, tavo motina skolinga 230 dolerių.

– Nejaugi? O tavo motinai – karpos ant subinės!
– Ką? Klausyk, Bileinai, tai tu...
– Ne, ne. Ten buvo kitas vyrukas. Jis man ir pasakė.
– Tada gerai.
– Rašyk: 25 už Baltąjį Drugelį, šeštas bėgimas.
– Priimta. Linkiu sėkmės. Atrodo, pastaruoju metu ji
nuo tavęs nusigrėžė.

Padėjau ragelį. Šlykštu. Žmogus gimsta, kad kovotų už
kiekvieną žemės colį. Gimsta, kad kovotų, gimsta, kad nu-
mirtų.

Aš pagalvojau apie tai. Ir pagalvojau apie tai.

Tada atsilošiau kėdėje, giliai užsitraukiau ir išpūčiau
beveik idealų žiedelį.

8

27

Po priešpiečių nusprendžiau grįžti į kabinetą. Atidariau
duris – už mano stalo sėdėjo žmogus. Ne Makelvis. Aš jo
nepažinojau. Žmonės mėgdavo sėdėti už mano stalo. Be sė-
dinčio, buvo dar vienas, stovintis. Jie atrodė grėsmingai –
ramūs, bet grėslūs.

– Mano vardas Dantė, – prisistatė sėdintis.

– O mano Fantė, – prisistatė stovintis.

Aš nutylėjau. Klaidžiojau patamsiuose. Nugara nuvin-
guriavo šaltukas ir išnyko lubose.

– Mus atsiuntė Tonis, – pridūrė sėdintis.

– Nepažįstu jokio Tonio. Ar jūs kartais nesupainiojot
adresų, ponai?